

ΔΙΝΟΡΑ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΡΕΤΗ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

(Ἴδε συνέχειαν εἰς προηγούμενον φύλλον).

Τὸ ἤγγιζε διὰ τοῦ δακτύλου τὸ ὄνειρόν του ὁ Φερῶ. Τὰ ἐξωτικά ἐκεῖνα καὶ πλήρη βαθείας ἀρμονίας ὀνόματα, τῷ ἤρεσαν ὡς προσφιλεῖς ἐπωδοί· ἔτρεμον τὰ δάκτυλά του, ὅταν τὰ ἔγραφε: «ὁ ἀργυρὸς τοῦ Χαρνασιλλοῦ, ὁ χαλκὸς τοῦ Τρεσικατᾶ, τὸ ἡφαίστειον τοῦ Σάν Φερνάνδου, οἱ πορθμῆες τοῦ Διοκλάρο» ἔθετεν ἐπὶ σκηγῆς ταῦτα πάντα ὡς εἰς δράμα, καὶ ἀπολαμβάνων ὡς ἤχῳ χαρμοσίνου μουσικῆς τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους καθ' ἑκάστην στιγμὴν μετὰ βαθείας εὐαρεσκείας ἐπανελάμβανε: «Αἱ ἀσημέναις ἐπαρχίαις.» Ἀσημέναις!

Ὁ Βερινιὸν, ὅταν ἀνέγνω τὴν ἔκθεσιν, ἐνούουσιάζθη. Διεκίρυσεν ὅτι ποτὲ, οὐδέποτε, οἰκονομολόγος μετεχειρίσθη τοιαύτην λαμπρὰν μέθοδον. Μυριάδες μετόχων θὰ προσηκύνοντο. Πῶς διάβολο! ὁ συγγραφεὺς τοιοῦτου καλλιτεχνήματος δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχε διατυμπανισθῆ τὸσφ τολμηρῶς μία τοιαύτη ἐπιχείρησις. Ἀφέλεστατα δεσμευθεὶς ὑπὸ τῆς ἰδίας φιλολογίας του, μεθυσθεὶς ὑπὸ τῶν εἰκόνων του, ὁ Εὐγένιος Γρανδὲ εἶχεν ἀνταλλάξει τὸν καθαρὸν χαλκὸν τῶν ὑποθετικῶν μεταλλείων τῆς Σιέρρας Φουέντας.

— Εὐγε! Ἀβάρτε ἡ μούζικα ἔλεγεν ὁ Βερινιὸν! Νὰ τρέξῃ ὁ κόσμος!

Ἀνεγίνωσκεν ἐπανειλημμένως τὴν ἔκθεσιν, ἡ ὁποία θὰ ἐτυπούτο καθὼς καὶ ἄλλα ἄρθρα τοῦ Κυρίου Φερῶ ἐν τῇ χρηματιστικῇ ἐφημερίδι Ὁ χρυσὸς τοῦ Χιλί, εἰδικῶς ἰδρυθθεῖσα διὰ τὴν ἐπιχείρησιν τῶν Μεταλλείων, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος Βερινιὸν ἐξεπλήσαστο διὰ τὰς γραφικὰς καλλονὰς, διὰ τὴν στυλιπνότητα τῶν ἐπιθέτων, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ ἀπλότητί του ὁ μυθιστοριογράφος εἶχε ρίψει ἀφειδῶς, στάχτη ἔς τὰ μάτια· δηλ. χρυσὴν στάχτη!...

— Ἄ! ἔχετε γράψει ἀμίμητον σελίδα, καλέ μου, Φερῶ!

— Ὡ! Ὡ! ἀπεκρίνετο οὗτος, μετριοφρόνως κοκκινίζων. Δὲν ἔκαμα τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ τακτοποιήσω τὰς ἐξαιρέτους σημειώσεις σας, Κύριε Βερινιὸν, καὶ τὰς τοῦ Κυρίου Παλούκη. Ἐν μόνον κατώρθωσα! τὰς ἐνέδυσσα δι' ὅλης τῆς μαγείας τοῦ ὕφους... Συναρπάζει, τὸ ὕφος!

— Εὐτυχῶς!... ἐψιθύριζεν ὁ Βερινιὸν μεταξὺ τῶν λεπτῶν πανούργων χιλιῶν του.

Δὲν ἐμελλε νὰ τῷ προμηθεύθῃ θέσιν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ αὐτὸ τὸ «μαγικὸν ὕφος», ἀλλὰ ἔδραν εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον. Ὁ δυστυχὴς παρ' ὀλίγον νὰ πέσῃ ἀπόπληκτος, ὅταν ἐντὸς τοῦ ὀραίου πρασινόχρου γραφείου του μετὰ τοὺς ὀραίους τοπογραφικοὺς χάρτας τοῦ Χιλί καὶ τὸ σχεδιαγράφημα τῶν Μεταλλουρχειῶν τῆς Σιέρρα Φουέντας ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰσήλθεν εἰς ὑπαστυνόμος ἵνα κατάρχη τὰ βιβλία τῆς ἑταιρίας

καὶ ἐπιδείξῃ πρὸς τὸν Κύριον γενικὸν γραμματέα ἐνταλμα συλλήψεως, ὅπου ἦτο ἀναγεγραμμένον τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμόν του:

«Φερῶ (Εὐγένιος-Φίλιππος).

Πῶς! τὸν συνελάμβανον, ἐκεῖνον, γενικὸν γραμματέα; Καὶ τίني δικαίωματι;

Τί εἶχε πράξει;

Τί συνέβαινε λοιπόν;

Συγχρόνως ὁ Βερινιὸν ὠδηγεῖτο εἰς τὰς φυλακὰς ἐντὸς ἀμάξης, φυλαττόμενος ὑπὸ δύο ἀστυνομικῶν ὀργάνων. Εἰς τὸν Παλούκην ὁμοία τύχη ἐπεφυλάσσετο. Ἡ ἀπροσδόκητος αὐτῇ καταστροφή ἐκεραύνωσεν, ἀπεμώρανε τὸν Εὐγένιον Φερῶ. Ἐνόμιζεν ὅτι ἐπεσεν αἴφνης ἐντὸς ὑπογείου ἀμάρας. Ἐκεῖνος εἰς τὰς φυλακὰς! Ἐπερίμενε νὰ μάθῃ μήπως ἦτο κακὴ τις ἀστειότης.

Διατί, εἰς τὰς φυλακὰς; Ἡ δικαιοσύνη εἶχεν ὑποπέσει εἰς παρεκτροπὴν ἐξ ἐκεῖνων, τὰς ὁποίας, εἰς τὸν καλὸν καιρὸν τῶν ἔργων τῆς φαντασίας, ἐλάμβανον ὡς ὑποθέσεις ἱστορικῶν μυθιστοριῶν καὶ δικαστικῶν μελοδραμάτων. Αἱ! λοιπόν, ἦτο ἐπίσης ἀθῶος, ἐπίσης ἐντελῶς ἀθῶος, ὡς οἱ ἄδικοι κατηγορούμενοι ἥρωες ἐκεῖνων. Μάλιστα δὲν ἀνησῶγει διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ σφάλματος αὐτοῦ. Ἐγίνωσκεν ὅτι ἡ ἀθώωτης ἀναγνωρίζεται πάντοτε ἐν τῇ πέμπτῃ πράξει. Ἡ ἰδική του θὰ ἐξέλαμπε δημοσίᾳ πρὸ τῶν δικαστῶν. Ἐλεγεν εἰς τὴν καταλυπημένην Δινόραν νὰ κάμῃ ὑπομονήν. Ὅταν ἦλθον νὰ τὸν ἐξαγάγωσιν ἐκ τοῦ κελλίου του διὰ τὸν τὸν δὴγήσωσιν ἐνώπιον τοῦ πραγματογνώμονος ὅστις θὰ ἐξέταζεν, οἶονε διὰ μικροσκοπίου, —ἐντομολόγος τοῦ τραπεζιτικοῦ ἀκάρους —τὰ βιβλία τῆς ἑταιρίας τῆς Σιέρρας Φουέντας, ἔλεγεν εἰς τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους, εἰς τὸν πραγματογνώμονα: «Ἐπλανήθησαν: θὰ ἰδῆτε ὅτι θὰ ἀναγνωρίσουν τὴν πλάνην των! Εἶχε βεβαιότητα περὶ τούτου. Ἐν τῇ φυλακῇ ἀπεφάσισε νὰ γράψῃ νέον μυθιστόρημα ἐμπνευσθὲν ὑπὸ τῶν τελευταίων ἀναγνώσεών του περὶ Χιλί καὶ Χιλιανῶν.

— Μὴ λυπῆσαι, ἔλεγεν εἰς τὴν νέαν κόρη. Θὰ ἐξέλθῃ ἀπ' ἐδῶ σώα ἡ τιμὴ μου, καὶ θὰ ἐξέλθω μετὰ ἕνα ὀραῖο βιβλίον! . . . Ἡῦρα τὴν πλοκήν του, ἦρα τὸ ὄνομά του . . . Δόνα Ἐρμόζα . . . Εἶνε νόστιμος τίτλος! Θὰ εἶνε τὸ ταῖρι τοῦ πρώτου, τῆς Διόρας μου . . . Ὅταν συλλογίζωμαι πῶς τὸ ἔχουν συγκρίνει μετὰ τοῦ Κούπερ, τὴν Διόραν.

Καὶ διηγεῖτο εἰς τὴν Δινόραν ἐντὸς τοῦ ἐντευκτηρίου τῶν φυλακῶν τὰς περιπέτειάς τοῦ μέλλοντος διηγήματος. Ἠρώτα τί ἔλεγον αἱ ἐφημερίδες περὶ τῆς καθερξέως του.

— Δὲν μετ' ὑποπτεύονται, ἐλπίζω;

— Ὅχι . . . ὅχι . . . σοῦ ὀρκίζομαι.

— Μιλοῦνε γιὰ μένα;

— Μάλιστα, μιλοῦνε.

— Γιατί δὲν μοῦ τὰς ἔφερες, νὰ τὰς διαβάσω;

— Πρὸς τί;

— Πρὸς τί! ἐγκαρδιώνεται κανεὶς. Δὲν ἔχω τίποτε νὰ φοβηθῶ· ξέρω καλά ὅτι δὲν ἔκαμα τίποτε κακὸ . . . οὔτε ὁ Βερινιὸν, εἶμαι βεβαιότατος . . . σφάλμα, σφάλμα εἶνε . . . Ἀλλὰ, μολαταῦτα ἤθελα νὰ βεβαιωθῶ ἂν ἔχωμεν καθὼς πρέπει τύπον.

Ἐπὶ τέλους τοῦ ἔφερε σπανίας τινὰς ἐφημερίδας, εὐνοικῶς διακειμένους πρὸς τὸν συγγραφέα τοῦ Κοκκίτου Φειδιοῦ. Συνεικινήθη· ἐν τοῖς Χρονικοῖς μιᾶς ἐξ αὐτῶν ἐδημοσιεύετο ἡ βιογραφία του. Ἴσως θὰ ἐδημοσιεύον καὶ τὴν εἰκόνα του, ἂν εἶχε ποτὲ προβλέψει νὰ φωτογραφηθῇ.

— Εἶνε ἀστεῖον, πῶς λές; Δινόρας; ἔλεγε. Ἐκδίδω πενήντα τόμους, δὲν γίνεταί λόγος περὶ ἐμοῦ. Μετὰ φυλακίζου, γρά-

φεται ὁ βίος μου. Εἶνε πολὺ ἀστείον, μάλιστα, πολὺ ἀστείον! Εἶχε φυλάξει ἄλλως τε τὴν ἐφημερίδα. Μόλις ἐξήρχετο τῆς φυλακῆς, θὰ ἐπεσκέπτετο τὸν συντάκτην. Ὁ δημοσιογράφος ἦτο τόσῳ ἀξιαγάπητος ὅσῳ δὲν τὸν ἐγνώριζεν ὁ Φερῶ. Ἔχει τις ἀγνώστους φίλους.

— Θάρρος, θάρρος, ἐπανελάμβανεν ὁ κακόμοιρος, ὑπάρχουν ἀκόμη καλὰ παιδιὰ.

Ἦτο τόση βαθεῖα ἐμπιστοσύνη, τόσῳ τὸν ἐγκαρδιώνεν ἡ ἐκθασίς τῆς δίκης, ὥστε κατόρθωσε νὰ συμμερισθῇ καὶ ἡ Δινόρα τὴν ἀπλοϊκὴ ἡρεμίαν του. Δὲν ἐγνώριζε διόλου ἀπὸ τοὺς χρηματιστικoὺς αὐτοὺς συναϊτερισμοὺς καὶ εἶχεν ἴδῃ μετὰ τρόμου τὸν πατέρα τῆς εἰσερχόμενον εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῶν Μεταλλείων τῆς Σιέρρα Φουέντας, Ἄλλὰ, καθόλου εἶπεν, ὁ Βερινιὸν δὲν ἦτο κατεργάτης, καὶ ὁ Εὐγένιος Φερῶ ἦτο τίμιος ἄνθρωπος. Δὲν ἠδύνατο νὰ χωρῇ εἰς τὸ μέσον ἢ παρενόησις. Ἀθωωτικὴ ἀπόφασις θὰ ἐτελείωνε τὰ πάντα μετ' ὀλίγον.

Τοιαύτη ἦτον ἡ γνώμη τοῦ Φερῶ. «Κοιμοῦμαι ἤσυχα, βλέπεις, Δινόρα. Καλὴ συνείδησις εἶνε καλὸ προσκέφαλο, μάλιστα εἰς τὰς φυλακὰς... πρὸ πάντων εἰς τὰς φυλακὰς. Τόσῳ ταχέως ἐγκατελείπετο εἰς τὴν αἰσιοδοξίαν του, ὥστε χωρὶς ταραχῆς ἔμαθε τὴν ἀπαγωγὴν του πρὸ τοῦ Κακουργοδικείου. Αἶ! καλὰ! πῶς! τοῦτο ἴσως εἶναι προτιμώτερον! Ἡ συζήτησις θὰ ἦνε δημοσία ὅ,τι εἶπεν ἰδιαιτέρως εἰς τὸν ἀνακριτὴ, θὰ τὸ ἔλεγε πρὸ πληθούσης ὀμηγύρεως, — καὶ θὰ ἔβλεπον!

— Μία δίκη; πάλι μ' ἀρέσει αὐτό ἴσως περισσότερο αὐτὸ μ' ἀρέσει... εἶνε εἰλικρινέστερον, φανερώτερον!

Δὲν τῷ ἀπήρσεν νὰ «ἐξελέγξῃ τὴν συκοφαντίαν» ἐν πλήρει αἰθούσῃ. Ἐτραπεν ἄλλως τε μικρὰν μνησικακίαν ἐναντίον τῶν δικαστῶν, οἵτινες τῷ ἐζήτουν—στοχάζεσθε τί; — λόγον τῆς συντάξεώς του, τοῦ ὕφους τῆς ἐκθέσεως...

Οἱ δικαστικοὶ δὲν ἀγαποῦν τοὺς λογίους! Ἐπὶ τοῦ παρόντος μοῦ ζητοῦσι φιλολογικὰς ἐριδας! Ἀπὸ φιλολογίαν δὲν καταλαμβάνουν τίποτε, μὰ τίποτε!

Ἄ! εὔρισκαν τὰς ἐκθέσεις του ἀμφιβόλους! Ἔστω. Θὰ ἔβλεπαν, θὰ ἔβλεπαν, ὅταν θὰ τὰς ἀνεγίνωσκεν ὑψηλοφώνως εἰς τὸ ἀκρατήριον.

Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Φεβρουαρίου ἐκείνη, καθ' ἣν ἀγωνιῶσα ἡ Δινόρα ἀνέμενε τὴν ἀπόφασιν ἐντὸς τοῦ μικροῦ δωματίου τοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας Δελφίνος ξενοδοχείου, ὁ Εὐγένιος Φερῶ εἶχε προσπαθῆσει νὰ ἀναγνώσῃ πρὸ τοῦ πλήθους καὶ ὑπερασπισθῇ καὶ ἐπιβάλῃ τὰς ἐπὶ τῶν Μεταλλείων τῆς Σιέρρα Φουέντας ἐκθέσεις του· τὰ περὶ τοῦ ἀργύρου τοῦ Κοπιανῶ, καὶ τῆς χρυσίδος γῆς, τὰ ὅποια οἱ δικασταί, αὐτοὶ οἱ διαβολευμένοι δικασταί εὔρισκαν ἐλλαττωματικὰ καὶ ἐνοχοποιούντα.

Ἐνοχοποιούντα! ἀλλ' ἐὰν πάντοτε ἔγραφε τοιαύτας σελίδας, ὡς αὐταί, φωτειναὶ καὶ ἀκτινοβολοῦσαι, αἶ! θὰ ἦτο πρὸ δέκα ἐτῶν Ἀκαδημαϊκός. Ναί! ὅ,τι καλλίτερον ἠδύνατο νὰ ἀπαιτήσῃ παρ' ἑαυτοῦ, ἦσαν αἱ σελίδες ἐκεῖναι, μὲ τὰς ὁποίας ἤδη ἐπεχείρουν νὰ τὸν σιγματίσουν!

Πρὸ τοῦ Κακουργοδικείου ὁ καῦμένος αὐτὸς ἀθῶς, περὶ μὲ λευκὰ μαλλιά καὶ διαρκεῖς ὄνειροπολήσεις, ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ προέδρου, ἐτήρει θλιβεράν στάσιν. Ἐπανίστατο κατὰ τῶν κατηγοριῶν ἀδεξίως, μετὰ τῆς ἀφελοῦς ματαιότητος πεποιθότος ἐπὶ τῷ ἔργῳ του. Ὑπερήσπιζε τὰς ἐκθέσεις του, τὰ ἄρθρα του ἐν τῇ ἐφημερίδι ὁ Χρυσὸς τοῦ Χιλί, οὐχὶ μετὰ τῆς ἐπιτηδείας ζέσεως κατηγορουμένου ὅστις προσκολλᾶται μετὰξὺ δύο ἄρθρων τοῦ Κώδικος, διὰ νὰ γλιστρήσῃ ὡς ἔγχευλος, ἀλλὰ μετὰ τῆς ἐπιμονῆς προσβεβλημένου συγ-

γραφέως, οὗτινος τολμῶσι ν' ἀμφισβητήσωσι δημοσίᾳ τὴν φιλολογικὴν ἐργασίαν.

Ἄπαξ ἀκόμη, ὄχι ὄχι, δὲν ἠνείχετο τὴν κριτικὴν αὐτὴν ἐκ μέρος τῶν δικαστῶν. Ἐγνώριζεν ἐντελῶς, ἐντελῶς τί ἔξισαν αἱ ἐκθέσεις του. Ἀνῆκον εἰς τὴν καλὴν πεζογραφίαν. Ποῖαν ἀνόητον ἐριδα ἤρχοντο λοιπὸν νὰ τοῦ ζητήσουν οἱ δικασταί;

Καὶ ὅσῳ τὸν κατηγοροῦν, τόσον ὠργίζετο, ἀμυνόμενος διὰ λακωνικῶν ἀποκρίσεων, αἵτινες ἐσήμαινον τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς! «Τί σὰς μέλει; γνωρίζω τί ἐστὶ γράφειν! Καὶ ἔδωκε πείραν τούτου!»

Τὸ σύστημα τοῦτο τῆς ὑπερασπίσεως ἐφάνη, ἀπολύτως ἀξιοθρήνητον, ἀναίσχυντον ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐφαίνετο ὡς ἀψηφῶν τὸ δικαστήριον ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἠγωνίζετο, προσπαθῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὸ ἔργον του, θέλων νὰ τηρήσῃ ἀσάλευτον τὴν ὑπόληψίν του.

Δὲν ἠνείχετο, δὲν ἠνείχετο ποτε νὰ τοῦ ζητήσουν λόγον διὰ τὰ ἄρθρα του. Ἐπὶ τέλους οἱ δικασταί δὲν εἶνε κριτικοί, τί διάβολο!...

Καὶ ὅταν ὁ πρόεδρος τῷ ἔθηκεν ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπερβολὰς τῶν ἐξωτικῶν ἐκείνων περιγραφῶν: «Αἶ! μάλιστα, ναί, ἀπεκρίνετο ὁ Φερῶ, ναί, ἔτσι τὰ ἔγραψα, ἔτσι τὰ ἔγραψα. Ὑστερα; Δὲν θὰ τὰ ἔγραφε κανεὶς καλλίτερον ἐμοῦ. — Ἐπραξα ὅ,τι καθ' ὅλην τὴν ζωὴν μου ἔπραξα: — ἰδανικοποίησα. Ἡ πραγματικότης δὲν εἶνε βεβαίως τόσον ὠραία! Πρέπει τις νὰ τὴν στολιζῇ ὀλίγον.

Ἡ ἀπόκρισις αὕτη ἐφάνη ἰδιαιτέρως πλήρης κυνισμοῦ.

Ἐπιμένων ἐν τῇ τυφλώσει του, ὁ Εὐγένιος Φερῶ προῦχώρει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον βιαίτερον εἰς τὸ σύστημα τῆς ὑπερασπίσεως ἑαυτοῦ, καὶ τότε ἠδυνήθη κατὰ τι νὰ διαγνώσῃ τὴν θέσιν του, ὅταν ἤκουσε τὴν κατηγορίαν σφοδρῶς ἐπιρρίπτουσαν ἐναντίον του ὅτι εἶχε ψευσθῇ, ὅτι ἐν γνώσει ἐξηπάτησεν, ὅτι ἔσυρεν ἀδαεῖς εἰς τὴν καταστροφὴν διὰ «δολίων» περιγραφῶν. Πῶς! ἐτόλμα νὰ κάμῃ ἐπιδειξίην φιλολογικῆς κενοδοξίας, ἀφοῦ ἐκ προμελέτης καὶ ἐσκεμμένως εἶχε καταρρίψει εἰς τὴν ἀθλιότητα, εἰς τὴν αὐτοκτονίαν ἴσως, δυστυχεῖς, οἵτινες ἐξελάμβανον «τὰς ὠχρὰς αὐτὰς ἀπομιμήσεις τοῦ Σατωβριάνδου» ὡς ἄρθρα πίστεως.

Εἰς τὴν ἀθλιότητα! εἰς τὴν καταστροφὴν! εἰς τὴν αὐτοχειρίαν!

Ὁ Εὐγένιος Φερῶ ἠνοιγεν ἐξηγριωμένους ὀφθαλμοὺς ὑπὸ τὴν χάλαζαν τῶν δυσωνύμων ἐκείνων κατηγοριῶν: συμμετοχῇ, κατάχρησις ἐμπιστοσύνης, ψευδεῖς διαχειρίσεις, καὶ ὑποσχέσεις, κλοπῇ. Κλέπτῃς, ἐκεῖνος... Συνεργὸς ἐταιρίας κλεπτῶν! Ἠσθάνετο πνιγόμενον ἑαυτὸν, ἀκούων ἤδη τὸν Βερινιὸν, ὅστις κατὰ τὸ ἦμισυ ὠμολόγει τὸ ἔγκλημα, νὰ τὸν κατηγορῇ, ἐκεῖνον, τὸν Φερῶ, καὶ νὰ ἐπιρρίπτῃ τὴν βαρυτέραν εὐθύνην ἐπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Παλούκη.

Ἐλάμβανε σπαρακτικὴν στάσιν ἐνώπιον τοῦ προφανοῦς τῶν πραγματικῶν ὁ Βερινιὸν. Ἦτο συγκεχυμένος, περιαλλαγῆς, ἐμβρόντητος.

Ὁ τραπέζιτις ἐπίστευεν, ὡς διῃσχυρίζετο, ὅτι ὁ Εὐγένιος Φερῶ ἐγνώριζε τὸν τόπον, ὅτι τὰ εἶχε οπουδάσει κατὰ βάθος. Τὰ ἄρθρα τῆς ἐφημερίδος ὁ χρυσὸς τοῦ Χιλί στηριζόμενα ἐπὶ τῶν ἐρευνῶν τοῦ Παλούκη, ὑπελάμβανεν ἀπολύτως φιλολογικῆς. Ἐκεῖνος, ὁ Βερινιὸν, εἶχεν ἐξαπατηθῆ. Δὲν ἠδύνατο νὰ ἀμφιβάλλῃ ὅτι ὁ γραμματεὺς ἐδημοσίευσεν εἰς τὰς στήλας τῆς σπουδαίας ἐφημερίδος μυθιστοριογραφικὰ ἀποκνήματα.